

CÔNG DÂN

- Văn Tất Thắng -

Tôi là lính lái xe quá cảnh, phục viên sang Đông Đức xuất khẩu lao động, làm công nhân trong nhà máy chế tạo giả da. Đêm đi ca ba, Kollege Đức làm cùng ca đột xuất ốm, tôi kiêm lái xe nâng suốt ca, công việc đâu ra đấy. Chiều hôm sau ông Betreuer đến phòng tôi ở nghiêm nghị nói: „Bạn không được phép lái xe nâng vì chưa có bằng!“ Và ông giải thích thêm cho tôi rõ: „Ở Đức, điều khiển các loại xe động cơ đều phải được cấp bằng.“ Tôi cười nhận lỗi và rút ví lấy chiếc bằng lái xe bậc cao nhất (3/3) đưa cho ông xem.

-Cái gì thế này? Ông ta trợn mắt hỏi.

-Bằng lái xe đấy.

Ông Betreuer lật đi lật lại tấm bằng to bằng 3 ngón tay cũ kỹ, bảo:

-Ừ, được đấy! Nhưng cậu phải dịch và đổi ra bằng Đức.

Tôi nhờ luôn:

-Ông giúp tôi đi.

-Ok.

Chưa đầy một tháng, Betreuer đến phân xưởng tôi làm chìa đưa: „Bằng đây!“ Tôi ngỡ ngàng vui. Tấm bằng mới của tôi được đóng dấu kín các ô hạng mục xe được phép lái, trừ mỗi ô xe mô tô phân khối lớn. Ông ta bảo: „Dân Đức học xong cái bằng này phải mất rất nhiều thời gian và rất tốn tiền.“

Chính vì có tấm bằng này mà khi nước Đức vừa thống nhất tôi đã mua ngay xe ô tô là phương tiện vô cùng thuận lợi trong buôn bán.

Rồi vào buổi sáng, xe công an đến nhà tôi bấm chuông gọi xuống. Anh công an chìa tờ giấy ghi biển số xe tôi ra hỏi:

-Chiều tối hôm qua anh chạy chiếc xe biển số này và đã quẹt vào chiếc xe đỗ gần ngã ba, đúng không?

Tôi chột dạ nghĩ, sao họ biết được nhỉ? Va chạm là rất nhẹ khi xe tôi từ Parkplatz ra. Vết xước ở đầu xe tôi rất mờ. Thấy tôi im lặng anh công an giục:

-Anh nói đi! Có hay không? Tôi nhăn nhó:

-Vâng. Tôi thấy quẹt rất nhẹ... nghĩ là vấn đề không lớn. Và... đang định hôm nay ra báo công an.

Anh công an nheo mắt cười, gật gật „Ok!“, rồi yêu cầu tôi trình hộ chiếu, bằng lái, bảo hiểm và giấy tờ xe. Lên xe ghi chép xong anh ta bảo:

-Lần sau anh không được bỏ chạy như thế! Nếu không kịp báo công an thì anh cần ghi giấy kẹp lên kính chắn gió để người có xe bị tai nạn biết. Nếu hôm nay anh không thành khẩn thì sự việc rất nghiêm trọng đấy. Anh sẽ bị truy tố, bị phạt tiền và có thể thu bằng lái xe. Ở Đức gây tai nạn bỏ chạy và không cấp cứu người bị nạn đều là tội hình sự.

Cả thời gian dài tôi vẫn lẩn quẩn nghĩ mà không sao hiểu nổi về vụ va chạm... Lúc đó không có ai quanh đấy, thế sao công an lại biết?...

Ít lâu sau một sự việc lại xảy ra... Tôi sang một thành phố lớn bên phía Tây Đức mua tranh về bán. Tranh hàng chợ được đóng trong thùng các tông. Tối đêm thì về đến nhà bạn hàng. San nửa xe hàng sang xe bạn xong thì lên nhà ngủ. Ăn uống trò chuyện mấy tiếng đồng hồ. Lúc về, vừa tra chìa khóa xe vào cửa thì lập tức một tốp người lao ra khóa chặt tay tôi, hô danh: „Polizei!“ Tôi nhìn người không chống cự, kêu to: „Sao lại bắt tôi?“ và lập tức đoán, tôi đã bị hàng xóm báo, họ tình nghi tôi buôn thuốc lá lậu. Công an sục lên thùng xe tôi soi đèn vào các thùng các tông tranh. Dùng dao rạch thùng. Và họ biết là nhầm. Tốp công an lịch sự xin lỗi và muốn tôi thông cảm với nhiệm vụ của họ. Từ hôm

ấy nổi ác cảm về sự soi mói của hàng xóm đối với kẻ nhập cư trong tôi tích tụ thêm. Tôi thấy bất an...

Và chỉ đến khi... Cuối tuần ấy, tôi và cô vợ sắp cưới rủ nhau vào rừng chơi. Đến tối vợ tôi hốt hoảng: „Anh ơi, rơi mất nhẫn rồi!“ Chiếc nhẫn vàng này tôi đặt tại Việt Nam, mặt đá quý đắt tiền có lồng 2 chữ cái. Hai đứa thờ dài vì tiếc, và đoán chắc rơi ở rừng. Mặc dù không hy vọng tìm lại được nhẫn quý, nhưng ngay sớm hôm sau tôi vẫn vào bãi cỏ nơi chúng tôi đã nằm để tìm. Đến nơi, mò mẫm một hồi lâu không thấy, tôi chán chường ngược lên thì bắt gặp một tờ giấy xé từ vỏ bao thuốc lá treo trên cành cây bằng cọng cỏ: „Tôi nhặt được chiếc nhẫn ở đây“ bên dưới ghi số điện thoại tường. Tôi lặng người. Đọc mã vùng tôi biết người nhặt được thuộc khu vực tôi ở. Về đến nhà tôi gọi điện, đầu giây bên kia một giọng nữ trẻ trung hàng xóm, cô cùng phố: „Hallo Văn hả?... Mất nhẫn đúng không?... Hihi, tao đoán ngay là của vợ chồng mày...“

Năm kia tôi phải nằm viện. Cùng phòng với tôi là một lão người Đức hơn tôi chục tuổi. Cả ngày tôi và lão hết nằm lại ngồi và thời gian đứng bên cửa sổ ngắm ra ngoài là nhiều nhất. Vì khi ngắm ra ngoài, bắt gặp nhiều điều đơn giản nhưng rất thú vị của thiên nhiên. Một lần lão bảo tôi:

-Mày biết không? Ở Đức có một lượng khá lớn người già hàng ngày đứng thế này.

-Sao thế? Tôi hỏi lại.

Lão ta thủng thẳng: „Vì tuổi đã cao nhưng họ vẫn minh mẫn, yêu đời. Chỉ mỗi tội chân không đi được nữa. Họ bật Tivi suốt ngày. Ăn uống xong lại ngồi bên cửa sổ. Và... vạch hé rèm ngó ra ngoài. Họ ở trong nhà nhưng mọi diễn biến ngoài xã hội, nhất là trên phố phường trong tầm mắt, họ đều biết hết. Và nếu nghi vấn sự cố gì là họ nâng điện thoại gọi công an.“ Tôi ồ lên...

Đã 30 năm sống hạnh phúc trên nước Đức hiện đại văn minh. Gia đình tôi đã coi nơi đây là quê hương thứ 2. Tôi càng hiểu tình của người của người dân bản xứ, và thấu hiểu về trách nhiệm công dân.

24.05.2017